

Laatua lakeuksien lapsille ja nuorille! – toimenpideoasio: Etelä-Pohjanmaan hyvinvointialue

Päätavoite I: Lasten, nuorten ja lapsiperheiden hyvinvointi lisääntyy						
	Alatavoite	Toimenpide	Mittari/Toteutuminen	Aika-taulu	Toimija/ toteuttaja(t)	Seuranta, arviointi, ohjaus
1.	Lasten, nuorten ja lapsiperheiden hyvinvoinnin mahdollistaminen ja tukeminen	<ul style="list-style-type: none"> • Yhtenäistetään maakunnan päihdepalveluja lapsille ja nuorille • Mahdollistetaan matalan kynnyksen mielenterveyspalvelut lapsille ja nuorille • Varmistetaan lasten ja nuorten elintapaohjauksen saataavuus • Yhtenäistetään suunterveydenhuollon toimintamalleja • Mahdollistetaan lasten ja nuorten pääsy kulttuuripalveluihin taloudellisesta tai sosiaalisesta asemasta riippumatta (esim. Kaikukortti, palveluseteli tmv.) 	<ul style="list-style-type: none"> • Lasten ja nuorten päihdepalveluita tarjoavien alueiden määrän kasvu • Matalan kynnyksen mielenterveyspalveluiden lisääntyminen ja asiakasmäärät • Kouluterveyskyselyt • Erikoissairaanhoidon kävijämäärät ja konsultaatiot • Elintapaohjauksen kokonaisvaltaisuus, seurattavissa kouluterveyskyselyistä • Suunterveydenhuolto, seurattavissa kouluterveyskyselyistä • Kaikukortin ja palvelusetelien käyttäjämäärät (liikunta, kulttuuripalvelut) 	2022–2025	<p>Lasten, nuorten ja perheiden sosiaali- ja terveydenhuollon sekä sivistystoimen henkilöstö ja johto</p> <p>Muut lapsi- ja nuorisotoimijat (esim. oppilaitokset, järjestöt, seurakunnat, Kela)</p>	Kerran valtuustokaudessa suunnitelman arviointi ja päivittäminen
2.	Huoltajuutta ja vanhemmuutta tuetaan riittävästi	<ul style="list-style-type: none"> • Yhtenäistetään kasvatusta ja perheneuvolatoimintaa • Yhtenäiset toimintamallit KAPENE:ssa Lasten, nuorten ja perheiden sosiaali- ja terveydenhuollon sekä • Mahdollistetaan matalan kynnyksen kohtaamis- ja vertaistukipaikkoja • Yhtenäistetään ja mahdollistetaan eropalveluiden saataavuus 	<ul style="list-style-type: none"> • Yhtenäiset toimintamallit KAPENE:ssa Lasten, nuorten ja perheiden sosiaali- ja terveydenhuollon sekä • Mahdollistetaan matalan kynnyksen kohtaamis- ja vertaistukipaikkoja • Yhtenäistetään ja mahdollistetaan eropalveluiden saataavuus • Tarjotaan palveluita haasteellisessa asemassa oleville 		<p>Lasten, nuorten ja perheiden sosiaali- ja terveydenhuollon sekä sivistystoimen henkilöstö ja johto</p> <p>Muut lapsi ja nuorisotoimijat (esim. oppilaitokset, järjestöt, seurakunnat, Kela)</p>	

		<ul style="list-style-type: none"> • Tarjotaan palveluita haasteellisessa asemassa oleville 	<ul style="list-style-type: none"> • Perhekeskustoiminnan yhteydessä olevat kohtaamispaikat • Matalan kynnyksen eropalveluita saatavilla (esim. parisuhdepalvelut) • Palveluohjauksen toimivuus ja asiakaskokemukset 		<p>seurakunnat, Kela)</p> <p>Tekninen toimi</p>	
3.	<p>Palvelut ovat oikea-aikaiset, oikein kohdennetut ja yhdenvertaiset</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Yhtenäinen perhekeskus-toimintamalli on alueella käytössä • Otetaan käyttöön sähköisiä palveluita, ml. sähköinen perhekeskus • Vahvistetaan erikoissairaanhoidon tukea perustasolle (esim. konsultaatiot) • Yhtenäistetään ja juurrutetaan alueelle yhtenäinen opiskeluhoitomalli • Yhdenmukaistetaan lastensuojelupalvelut alueella • Varmistetaan taiteen perusopetuksen saatavuus kunnissa (EP-liitto) 	<ul style="list-style-type: none"> • Perhekeskukset toimivat yhtenäisen mallin mukaisesti • Perhekeskuksissa yhtenäinen asiakas- ja palveluohjaus • Erikoissairaanhoidon lähetemäärät • Maakunnallinen opiskeluhoitomalli on käytössä • Lapset, nuoret ja lapsiperheet ovat tietoisia palveluista (brändäys/mainostaminen) • Asiakasmitoituksen toteutuminen lastensuojelussa • Lastensuojelun asiakkaiden määrä • Taiteen perusopetusta järjestävät kunnat/opintotarjonta (EP-liitto) sekä opiskelijamäärät 		<p>Lasten, nuorten ja perheiden sosiaali- ja terveydenhuollon sekä sivistystoimen henkilöstö ja johto</p> <p>Muut lapsi- ja nuorisotoimijat (esim. oppilaitokset, järjestöt, seurakunnat, Kela)</p>	
4.	<p>Lapsilla, nuorilla ja lapsiperheillä on turvallinen elinympäristö</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Laajennetaan MARAK-toimintamallin käyttöä alueella • Laajennetaan Ankkuri-toimintaa alueella • Käytössä alueella on lapsivaikutusten arviointi 	<ul style="list-style-type: none"> • Ankkuri-toimintaa käyttävien kuntien määrä (Esim. konsultointien määrä) • MARAK-toiminnan käyttö - Lapsivaikutusten arviointia käyttävien kuntien määrä • Kiusaamista ja syrjimistä ehkäisevien toimintamallien käyttö 		<p>Lasten, nuorten ja perheiden sosiaali- ja terveydenhuollon sekä sivistystoimen henkilöstö ja johto.</p>	

		<ul style="list-style-type: none"> Ehkäistään kiusaamista aktiivisesti arjessa käytössä olevia toimintamalleja levittämällä 			Muut lapsi- ja nuorisotoimijat (esim. oppilaitokset, järjestöt, seurakunnat, Kela, poliisi)	
--	--	--	--	--	---	--

Päätavoite II: Osallisuus vahvistuu

	Alatavoite	Toimenpide	Mittari/Toteutuminen	Aika-taulu	Toimija/Toteuttajat(t)	Seuranta, arviointi, ohjaus
1.	Osallisuus on organisoitua ja johdettua	<ul style="list-style-type: none"> Luodaan osallisuussuunnitelma ja sen toteutumista seurataan Nimetään henkilö osallisuuden organisointiin ja johtamiseen Mahdollistetaan nuorisovaltuustojen toiminta Mahdollistetaan maakunnallisen nuorisovaltuuston toiminta Toteutetaan perusopetuksen opetussuunnitelmassa yrittäjämäinen toimintatapa 	<ul style="list-style-type: none"> Osallisuussuunnitelma on olemassa ja vastuuhenkilö nimetty Osallisuussuunnitelman toteutumista seurataan Toimivat nuorisovaltuustot kunnissa Maakunnallinen nuorisovaltuusto toiminnassa Yrittäjämäinen toimintatapa: Lukuvuosittainen arviointi 		<p>Lasten, nuorten ja perheiden sosiaali- ja terveydenhuollon sekä sivistystoimen henkilöstö ja johto</p> <p>Muut lapsi- ja nuorisotoimijat (esim. oppilaitokset, järjestöt, seurakunnat, Kela, nuoret) -kunnat</p>	
2.	Lapsia ja nuoria kuullaan sekä arvostetaan	<ul style="list-style-type: none"> Käytetään lapsivaikutusten arviointia alueella Mahdollistetaan lapsiparlamentit kunnissa Kuullaan aktiivisesti nuorisovaltuutettuja ja muita nuoria Mahdollistetaan perhekeskusten asiakasraatien toiminta 	<ul style="list-style-type: none"> Aktiivisesti lapsivaikutusten arviointia käyttävien kuntien määrä Lapsiparlamenttien määrä alueella Nuorisovaltuuston puhe- ja läsnäolo-oikeuden toteutuminen lautakunnissa (Nuva ry vastuullinen nuorisovaltuusto sertifikaatti) Asiakasraatien lukumäärä (lasten ja nuorten palvelut) 		<p>Lasten, nuorten ja perheiden sosiaali- ja terveydenhuollon sekä sivistystoimen henkilöstö ja johto</p> <p>Muut lapsi- ja nuorisotoimijat</p>	

		<ul style="list-style-type: none"> • Mahdollistetaan osallisuuteen tarkoituksenmukaisia tiloja, kanavia ja keinoja • Huomioidaan lasten ja nuorten mielipiteet heitä koskeissa asioissa • Huomioidaan kulttuurihyvinvointi nuorivaltuustoissa ja Lasten parlamentissa (EP-liitto) 	<ul style="list-style-type: none"> • Käytössä olevat osallisuutta tukevat tilat, keinot ja kanavat (mielipiteen kartoittaminen) • Lapsille ja nuorille suunnatut tiedotuskanavat • Lapset ja nuoret mukana kokonaisvaltaisesti kehittämisessä (tilat, palvelut, kulttuuripalvelut) 		(esim. oppilaitokset, järjestöt, seurakunnat, Kela, nuoret ja lapset)	
3.	Osallisuus on esteetöntä	<ul style="list-style-type: none"> • Huomioidaan palveluissa esteettömyys (esim. digitaaliset palvelut) • Käytetään ja mahdollistetaan myös matalan asiakasohjauksen keinoja (esim. Apua-nappi) • Käytetään ja mahdollistetaan moninaisia osallisuuskanavia • Mahdollistetaan harrastaminen kaikille • Huomioidaan kielelliset ja kulttuuriset tekijät • Mahdollistetaan monipuoliset kulttuuripalvelut lapsille ja nuorille • Mahdollistetaan taiteen perusopetukseen osallistuminen taloudellisesta tai sosiaalisesta asemasta riippumatta (EP-liitto) 	<ul style="list-style-type: none"> • Digitaalisia ja sähköisiä palveluita on saatavilla (esim. Apua-nappi, chat) • Osallisuuskanavat (esim. kyselyt, some-kanavat) - monikielisiä palveluita tarjolla haasteellisessa asemassa oleville palvelut ovat saavutettavia • Harrastuneisuuden lisääntyminen (Harrastamisen Suomen-malli) • Kulttuuripalveluiden käyttäjämäärät ja lapsille ja nuorille suunnatut palvelut • Taiteen perusopetuksen oppilasmäärät ja opetustunnit 		<p>Lasten, nuorten ja perheiden sosiaali- ja terveydenhuollon sekä sivistystoimen henkilöstö ja johto</p> <p>Muut lapsi- ja nuorisotoimijat (esim. oppilaitokset, järjestöt, seurakunnat, Kela)</p> <p>Tekninen toimi ICT-palvelut</p>	

Päätavoite III: Lasten ja nuorten kanssa toimivien tahojen yhteistyö lisääntyy

	Alatavoite	Toimenpide	Mittari/Toteutuminen	Aikataulu	Toimija/Toteuttajat(t)	Seuranta, arviointi, ohjaus
--	-------------------	-------------------	-----------------------------	------------------	-------------------------------	------------------------------------

1.	Hallintorajat ylittävään yhteistyöhön, avoimuuteen ja tiedonkulkuun on sitouduttu	<ul style="list-style-type: none"> • Pidetään yllä aktiivisesti maakunnallisia LAPE-yhteistyöryhmiä • Pidetään yllä aktiivisesti moniammatillista/-alaista yhteistyötä kuntien kanssa hyvinvointialueella • Selkeytetään ja vakiinnutetaan tiedonkulun kanavia • Huomioidaan kulttuurihyvinvointi kuntien hyvinvointisuunnitelmissa ja/tai kulttuurikasvatussuunnitelmissa (EP-liitto) • Huomioidaan kulttuurihyvinvointi ennalta ehkäisevissä ja korjaavissa toimissa sote-palveluissa (EP-liitto) 	<ul style="list-style-type: none"> • Yhteistyöryhmien kokoonpanojen monipuolisuus (eri tahot edustettuina) • Kunnissa toimivat LAPE-ryhmät • Yhteistyön rajapinnat huomioivia työryhmiä on olemassa (Esim. sote + kunnat) • Tiedonkulun kanavat, tiedottamisen määrä • Työryhmien kokousten osallistujamäärät, keskitetyn tiedottamisen määrä ja kanavat (EP-soteuudistus) • Henkilökuntapalaute • Kulttuurikasvatuksen näkökulmien huomioiminen suunnitelmissa (ja kuinka huomioitu) • Kulttuuristen näkökulmien huomioiminen sote-palveluissa (ja kuinka huomioitu) 		<p>Lasten, nuorten ja perheiden sosiaali- ja terveydenhuollon sekä sivistystoimen henkilöstö ja johto</p> <p>Muut lapsi- ja nuorisotoimijat (esim. oppilaitokset, järjestöt, seurakunnat, Kela)</p> <p>Tekninen toimi ICT-palvelut</p> <p>Ohjaamo-toiminta</p>	
2.	Toimintamallit ja palvelut ovat kokonaisvaltaisia sekä lapsi-, nuori- ja perhelähtöisiä	<ul style="list-style-type: none"> • Käytetään perhekeskustointimallia alueen perhekeskuksissa • Huomioidaan perheet palveluissa kokonaisvaltaisesti • Jalkautetaan monialaiset palvelut lasten, nuorten ja perheiden saataville • Mahdollistetaan monialaisten palveluiden saatavuus lapsille ja nuorille oppilaitoksessa • Luodaan ja käytetään yhteisestä Huoli-polkua 	<ul style="list-style-type: none"> • Perhekeskuksilla toimivat johtoryhmät • Perhekeskusmallin mukaan toimivat perhekeskukset • Lasten, nuorten ja heidän läheistensä kokonaisvaltainen huomiointi toimintamalleissa ja palveluissa • Asiakaspalautteet • Oppilaitosten opiskeluhuollon saatavuus tasapuolisesti ympäri maakuntaa • Sosiaali- ja terveystoimijoiden koulu- päiväkot-, oppilaitosvierailut 		<p>Lasten, nuorten ja perheiden sosiaali- ja terveydenhuollon sekä sivistystoimen henkilöstö ja johto</p> <p>Muut lapsi- ja nuorisotoimijat (esim. oppilaitokset, järjestöt, seurakunnat, Kela, lapset ja nuoret)</p>	

		<ul style="list-style-type: none"> • Osallistutaan Suomen suurimpaan Taidetestaajat-kulttuurikasvatusohjelmaan (EP-liitto) • Huomioidaan lasten ja nuorten näkökulma kulttuuripalveluissa ja pyydetään palautetta lapsilta ja nuorilta (EP-liitto) 	<ul style="list-style-type: none"> • Huoli-polku on otettu käyttöön - Lasten ja nuorten kirjastoaineistojen lainausmäärät • Palautteiden määrä ja sisältö 			
3.	Yhteistyön, toiminnan, palveluiden ja osaamisen kehittämisen on tarkoituksenmukaista ja tavoitteellista	<ul style="list-style-type: none"> • Organisoidaan ja seurataan yhteistyötä ja kehittämistä maakunnan tasolla • Mahdollistetaan yhteiset koulutuspäivät alueen ajankohtaisten teemojen mukaan • Juurrutetaan ja laajennetaan hyväksi todetut käytänteet ja toimintatavat koko alueen käyttöön • Huomioidaan TEA-viisari kulttuuripalveluiden tavoitteellisen kehittämisen välineenä (EP-liitto) 	<ul style="list-style-type: none"> • Yhteiset arviointikäytänteet on sovittu ja seurantaorganisaatio/vastuhenkilö on nimetty • Koulutukset on suunniteltu alueelle yhtenäisesti • Osallistujamäärät, tarpeiden esiintuominen • Yhteisten toimintatapojen jakaminen ja käyttö alueella • Asiakaspalautteet • TEA-viisarin hyödyntäminen tiedolla johtamisessa ja palveluiden kehittämisessä kunnissa 		<p>Lasten, nuorten ja perheiden sosiaali- ja terveydenhuollon sekä sivistystoimen henkilöstö ja johto</p> <p>Muut lapsi- ja nuorisotoimijat (esim. oppilaitokset, järjestöt, seurakunnat, Kela, lapset ja nuoret)</p>	